

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
43

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-36-2

BRNO 2002

Resumé:

Olomouc (Bez. Olomouc), Hroní Platz. Hochmittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k.ú. Slavonín, okr. Olomouc)
„Horní lán“. Pražský typ, doba hradištní. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum (popis viz kap. Doba bronzová) přinesl nálezy dvou ojedinělých kostrových hrobů (H157, H158), které můžeme časově zařadit do doby hradištní, kdy se jedná o poslední pozůstatky slovanské nekropole zkoumané již v minulých sezónách. Standardní úprava pohřbů bez průkaznějších datovacích pomůcek (železný nožik) nám tyto hroby nedovoluje blíže datovat než do 9. nebo 11. století.

Novým zjištěním byl i objev osídlení z časně slovanského období. Jako velice ojedinělý se jeví nález obydlí (obj. 1405) tzv. pražského typu. Představuje typickou chatu čtvercového půdorysu orientovanou SZ-JV s rozměry 4x4 m s pozůstatky kamenného otopného zařízení v severním rohu. Hlavní část slovanské osady je spojována především s obdobím starší a snad i s počátkem střední doby hradištní (8.-9. stol.). Sídliště čítající 150 jam se koncentruje převážně v severní části plochy a vyznává ojedinělými objekty v JZ cípu. Nejcharakterističtější druhy objektů jsou jednak obilnice hrškovitého průřezu (27 objektů), dále pak dlouhé mělké oválné jámy (50 objektů), dávající do souvislosti s nadzemními konstrukcemi, a mělké položenice (obj. 1224, 1335) o velikosti 3x3 m s orientací SZ-JV a s pozůstatky po otopném zařízení ve východním rohu. Do jaké míry bude možné tuto osadu ztotožnit s nedalekou nekropolí z 9.-11. stol. bude záležet na výsledcích zpracování sídlištních celků.

*Marek Kalábek, Arkadiusz Tajer,
Vendula Prečanová, AC VM Olomouc*

Resumé:

Olomouc (Kataster Slavonín, Bez. Olomouc), „Horní lán“. Prager Typus, Burgwallzeit (8.-11. Jh.). Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OLŠANY (okr. Prostějov)

„Zlatníška“. Mladohradištní období. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

V rámci záchranného výzkumu na pozemku firmy Mürdter-Dvořák, s.r.o., v Olšanech u Prostějova (viz kap. Neolit) bylo prozkoumáno též 7 kostrových hrobů z rozsáhlého mladohradištního pohřebiště, které se rozkládá po levé straně silnice z Olšan do Třebčína, mezi budovou výroby již zmíněné firmy a bývalým mysliveckým areálem. Zesnulí byli uloženi v poměrně prostorných hrobo-

vých jamách orientovaných delší osou ve směru V-Z. Bez výjimky leželi na zádech, s hlavou směrem k západu a rukama podél těla. K datování pohřebiště přispěly nálezy dvou stříbrných denárů, a sice ražeb Ondřeje Uherského (1047-1060) a Svatopluka – olomoucký úděl (1095-1107).

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé:

Olšany (Bez. Prostějov), „Zlatníška“. Jüngere Burgwallzeit. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OPAVA (okr. Opava)

Ostrožná ul. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

V souvislosti se stavebními úpravami ve sklepních prostorách a se sanačním zásahem za zadním traktem městského domu (vedeného jako kulturní památka r. č. 8-1315) došlo v červenci roku 2001 k započetí záchranného archeologického výzkumu (SPÚO akce č. 12/01) na ulici Ostrožné 8/č.p. 210, parc. č. 251. Dům se nachází v městské památkové zóně.

Ve sklepních prostorách byly výzkumem nalezeny novověké kulturní vrstvy a zachovaná valounová dlažba, která byla sondážně ověřena u JZ stěny objektu. Za zadním traktem objektu byly v sanační jámě (kromě novověkých porušených kulturních vrstev) nalezeny i středověké kulturní vrstvy a štět. Podle nálezů bylo stáří vrstev v této jámě datováno na přelom 13./14. století.

Beethovenova ul. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

Z důvodů celkové rekonstrukce objektu církevní školy na parc. č. 231 mělo dojít ke snížení stávajících podlah ve sklepních prostorách o zhruba 40 cm. Z toho důvodu byl v červenci roku 2001 započat záchranný archeologický výzkum (SPÚO akce č. 10/01). Výzkumem byly zachyceny středověké kulturní vrstvy, které byly na základě keramických fragmentů datovány na přelom 13. a 14. století, a novověké kulturní vrstvy. Mimo to zde byl objeven zahluobený objekt (k. č. 500) orientovaný svou delší osou ve směru SZ-JV. Objekt byl zahluoben do podloží. Jeho přední trakt tvořila dřevěná konstrukce, která se zachovala ve spálené formě do výšky přibližně 40 cm. Zadní trakt byl tvořen cihlami a částečně opracovanými kameny spojenými na jílovitou maltu. Vstup do objektu byl situován na jižní straně, kde byly zachyceny dva stupně vysekané v podloží. Podle keramických nálezů datujeme tento objekt přibližně do 16. století. Dále zde byla objevena odpadní jímka vyplněná k. č. 124, 125, 126, 127 a 128. Konstrukce této jámy byla tvořena ze svislých dřevěných sloupků

umístěných v rozích čtvercového půdorysu a vodorovných latí, které tvořily stěny výdřevy. Mezi okolním terénem a dřevěnou konstrukcí se nacházela jílová izolační výplň. Podle keramických fragmentů byla datována na přelom 15. a 16. století. Další objekty, které můžeme interpretovat jako odpadní jímky, byly k. č. 511 a 513. U nich však byly odejmuty pouze svrchní vrstvy, a to z důvodu průsaku spodní vody, která zabraňovala dalšímu výzkumu. I jejich datace spadá do období novověku (16./17. stol.).

Jiří Juchelka, SPÚ Ostrava, arch. odd. Opava

Resumé:

Opava (Bez. Opava), Ostrožná Str. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Opava (Bez. Opava), Beethovenova Str. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

OPAVA (okr. Opava)

Krnovská ulice 17. Středověk, novověk. Sídlištní objekty. Záchranný výzkum.

Nad archeologickou situací halštatského sídliště (popis lokality viz kap. Doba železná) byly registrovány středověké vrstvy s četným, zejména keramickým materiálem a několik zahloubených objektů rozličného charakteru. Nejzajímavější jsou bezesporu dva objekty, č. 505 a 566, s částečně dochovanou konstrukcí stěn, vstupní částí a podlahy. Předběžně je lze na základě nalezeného materiálu datovat do 14. století. Skladba nálezového fondu, zejména značné množství strusky, železných předmětů a především keramická dyzna napovídají výrobní činnosti spojené s kovem. K novověkým situacím na lokalitě lze přiřadit kromě kulturních vrstev několik typů zahloubených objektů a základy zděného domu.

Praskova ulice. Středověk, novověk. Kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

Sanační výkop podél budovy Geodzie, č. parcely 550/1, odhalil relikty kulturního souvrství a část základů zděného cihlového objektu. Nečetný střeptavý materiál datuje bázi tohoto souvrství do 14. století. Zdivo pochází z novodobého válkou zničeného domu.

Marek Kiecoň, SPÚ Ostrava, arch. odd. Opava

Resumé:

Opava (Bez. Opava), Krnovská Str. 17. Mittelalter, Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

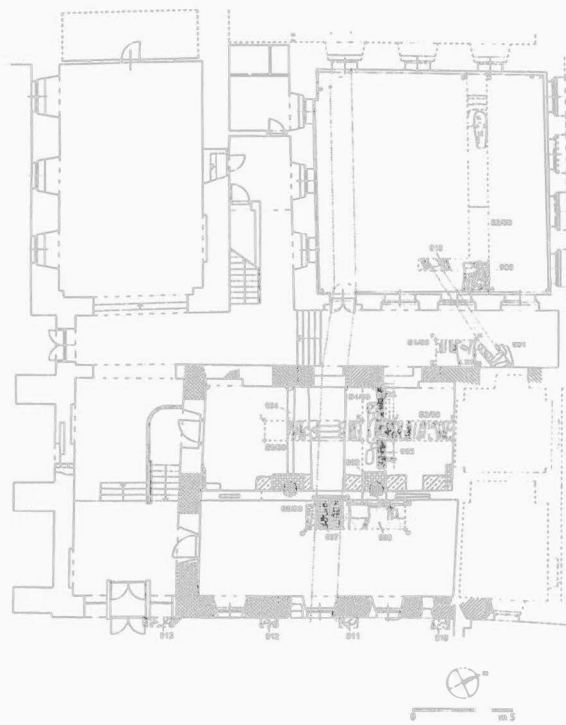
Opava (Bez. Opava), Praskova Str. Mittelalter, Neuzeit. Kulturschicht. Rettungsgrabung.

OPAVA (okr. Opava)

Minoritský klášter, parcela č. 496/1. Středověk, novověk. Klášter, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum realizovaný v červenci-srpnu 2000 byl vyvolán stavební rekonstrukcí východního křídla kláštera. Protože stavební záměr předpokládal snížení terénu v proměnlivé mocnosti jak na rajském dvoře, tak i ve východní části ambitu a v kapitulní síni, bylo rozhodnuto ověřit rozsah dochování středověkých a novověkých vrstev šesti sondami o celkové rozloze cca 36m².

Nálezová situace ve všech sondách ukázala, že snížení terénu by musel předcházet plošný záchranný výzkum. V důsledku toho se podařilo prosadit změnu projektu, takže v dotčené části kláštera zůstaly archeologické situace zakonzervovány v původním rozsahu. Postup stavebních prací dále dílčím sejmutím omítek umožnil posoudit relikty minulých stavebních etap na přízemních partiích nádvorních stěn rajského dvora, na části východní stěny východního křídla ambitu, v kapitulní síni a dílem i v zimním refektáři a do výše paty 1. patra na větší části východního a jižního průčelí východního křídla konventu. Zaměřeny rovněž byly již dříve odhalené relikty základového zdiva, nacházející se v betonovém odvětrávacím kanálku před východní fasádou objektu (k. 910-913). Ve všech případech se pravděpodobně jedná o pozůstatky opěráků, v různých obdobích připojených dodatečně k obvodovému zdivu.

Obr. 30. Opava, minoritský klášter. Opava, Minoritenkloster.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 43 (2001)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz http://www.iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Bakázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, PhD., PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Alice Del Maschio, Miroslav Lukáš
Jazyková úprava:	PhDr. Jan Balhar, CSc.
Na titulním listě:	Plastika medvěda z Pavlova (kresba J. Svoboda); letecký snímek Mušova a Pálavy (foto O. Šedo)
Tisk:	BEKROS
Náklad:	350 ks

© 2002 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00